

Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 63 • PROSINEC 2023

Stárkovský pár 2022/23

Strážnice 2023

*Slovácký krůžek v Praze, rodáci z Valašska,
Hanáci - spolek rodáků a přátel Hané v Praze
pořádají již*

65. tradiční moravský ples

Společná zábava
probíhá ve všech
prostorách
Paláce Žofín
v Praze 1.

Začátek
v 19.³⁰ hod.

15.4.2023

Vstupné:
600–950 Kč

Předprodej vstupenek:
ticketmaster®
www.ticketmaster.cz
nebo jejich prodejní místa

Informace:
www.kruzekskp.cz

slovackykruzekvpraze

Letos se účastní folklorní soubory a krojovaní účastníci:

Soubor písní a tanců **Oišava** z Uherského Brodu & **Slovácký soubor** Kyjov
& Hanácký soubor písní a tanců **Klas** z Kralic na Hané & **Slovácké krůžky** z Brna
a Bratislavy & **Slovácký krůžek v Praze** spolu se svým mužským i ženským
sborem & **Hanáci** – spolek rodáků a přátel Hané v Praze & Valašský folklorní
spolek **KRUŠPÁNEK** z Prahy & další **národopisné skupiny z Moravy**.

Muziky:

Dechová hudba **PODLUŽANKA** & Hanácká muzika **Klas** & Cimbálová muzika
Slováckého krůžku v Praze & Cimbálová muzika **Slováckého krůžku v Brně**
Cimbálová muzika **Oišava** & Cimbálová muzika **Trnka** & Cimbálová muzika **Šíruch**
Cimbálová muzika **ŽANDÁR**.

Ples se koná pod záštitou Ministerstva kultury ČR.

MINISTERSTVO
KULTURY

ZNOVÍN
ZNOJMO

Nová křídla na svůj píseň

REKLAMA PRAHA

OKsystem

satt

NKL
ZBIROH

CO

JLV

pont

NADACE MORAVSKÉ SLOVÁCKO

ALERIE
Slavné Usměvy

Z-GROUPBUS

SPLT

ESKIRA
PRODUKCE

Vážení a milí krůžkaři,

vítám vás u dalšího čísla Vědomosti, která vychází po roce od minulého čísla.

V úvodním slově pro minulou Vědomost jsem zmiňoval, že výbor zvažuje, jakým způsobem uspořádat Moravský ples v roce 2023. Mohu s hrdostí říci, že se přes všechny obtíže (mj. nárůst cen) ples povedlo uspořádat a tím opět navázat na tradici přerušenu pandemií. Velkou zásluhu na tom má opět Tomáš Sláma, který ples obětavě organizuje již několik let.

Netradičním termínem plesu byla polovina dubna, ale ukázalo se, že toto období je z různých důvodů možná vhodnějším, než tradiční únorový termín. V roce 2024 tedy budeme ples pořádat 13. dubna a s velkou pravděpodobností pak v podobných termínech i v dalších letech. S tím souvisí změna termínu tradičního koštu vín, v současnosti zvažujeme několik variant, nejpravděpodobnější je únor.

Vypadá to, že situace už se skutečně zcela vrátila do normálu a všechny plánované akce od zhruba druhé poloviny roku 2022 se konaly v obvyklém režimu. I účast na besedách postupně roste a snad bude brzy stejná, jako dříve.

K našim tradičním akcím letos přibyla jedna speciální – ve společném programu jsme spolu s brněnským a bratislavským krůžkem vystoupili v programu MFF Strážnice. Ohlasy na vystoupení jsou velmi pozitivní, chtěl bych tedy tímto poděkovat jak Soně Plzákové za přípravu programu, tak Tomáši Slámovi za organizaci zájezdu i všem, kteří na festivalu vystupovali a reprezentovali.

V době psaní tohoto textu finišuje příprava na setkání krůžků Praha-Brno-Bratislava, které se bude trochu netradičně konat v době našich Kateřinských hodů. Důvodem je mj. to, že akcí se letos konalo hodně, organizátorů bylo málo a byl problém najít termín, který by vyhovoval. Naštěstí s tímto stárkem se stárkou (Jan Šimek a Magda Vachunová) souhlasili a budou tedy mít na hodech velkou účast.

Děkuji všem členům a příznivcům, kteří se účastnili různých folklorních akcí, a doufám, že i nadále bude účast krůžkařů (nejen) na našich akcích hojná, abychom ukázali, že se umíme dobře bavit a že se nám to líbilo. Protože toto jsou radosti v životě, které stojí za to prožívat.

Na závěr přeji všem vše nejlepší do nového roku 2024.

PETR SMETANA

Akce SIK v Praze

nebo s jeho účastí 12. 10. 2022 – 8. 11. 2023

9. 11. 2022	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
9. 11. 2022	Členská schůze spolku – volební (Divadlo Gong)	
12.11. 2022	Setkání Slovákých krúžků 100 let SIK v Bratislavě a Skaličanů (Záhorská Bystrica) BUS – cca 20 účastníků	
26. 11. 2022	Kateřinské hody (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, chasa, ŽS, MS
14. 12. 2022	Vánoční beseda – vánoční hra (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
11. 1. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
8. 2. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
8. 3. 2023	Beseda u cimbálu s koštem pálenek (Divadlo Gong)	CM Žandár
12. 4. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
15. 4. 2023	65. Moravský ples (Žofín)	CM M. Sochora, CM Žandár, ŽS, MS, chasa
10. 5. 2023	Beseda u cimbálu – křest knihy J. Jilíka „Tajemné stezky podhůřím Bílých Karpat“ (Divadlo Gong)	CM Žandár
14. 6. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
22. 6.–25. 6. 2023	MFF Strážnice (Strážnice)	CM M. Sochora, chasa, sbory
24. 8.–27. 8. 2023	Soustředění chasy (Nová Lhota)	chasa
9. 9. 2023	Trojské vinobraní (Trojský zámek)	CM M. Sochora, chasa, sbory
13. 9. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
16. 9. 2023	Slavnosti vína v Běchovicích (Běchovice)	CM M. Sochora, ŽS, MS, chasa
11. 10. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
21. 10. 2023	Setkání muzik (Vzlet Vršovice)	CM M. Sochora, ŽS, MS
8. 11. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár

Plánované akce SIK v Praze

listopad 2023 až červen 2024

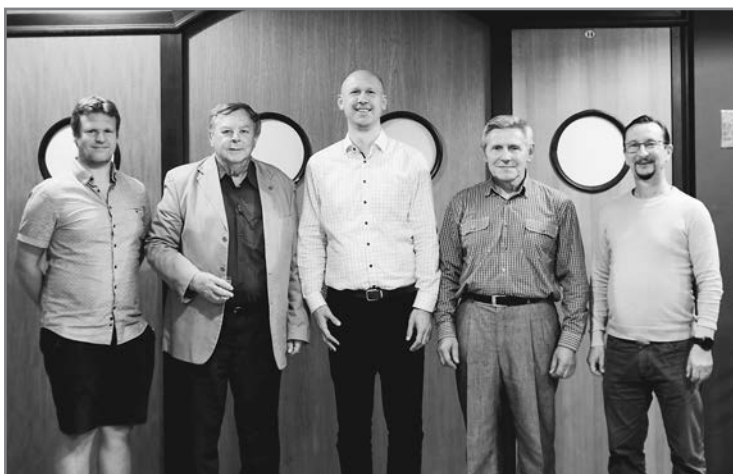
DATUM	AKCE	
8. 11. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
25.11. 2023	Setkání Slovákých krúžků Praha-Brno-Bratislava	Praha Muzeum policie ČR
25.11. 2023	Kateřinské hody (Divadlo Gong)	obě CM, chasa, ŽS, MS, partnerské SIK
13.12. 2023	Vánoční beseda – vánoční hra (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
10. 1. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	Zrušena
14. 2. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
10. 3. 2024	25. ročník Výstavy českých a moravských vín (Hotel Olšanka)	V jednání
13. 3. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
10. 4. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
13. 4. 2024	66. Moravský ples (Žofín)	Obě CM, ŽS, MS, chasa
8. 5. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
12. 6. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora

Činnost výboru SIK v Praze

od listopadu 2022 do října 2023

Činnost Krúžku byla i nadále řízena pětičlenným výborem ve složení starosta Petr Smetana, místopředseda Tomáš Sláma, Bruno Vognič, Josef Šenk a Ondřej Sameš. Výbor byl v tomto složení zvolen na členské schůzi konané na Besedě dne 9. 11. 2022.

akcí. Jednalo se zejména o Moravském plese (duben 2023), vystoupení na MFF Strážnice (červen 2023), Kateřinské hody (listopad 2022 a 2023) či účast na vinobraních (září 2023). Dále výbor projednával náplň měsíčních besed – např. košť pálenek na besedě v březnu 2023 či křest

Výborové schůze se obvykle konaly jednou měsíčně většinou ve středu před besedou, některé pak v pondělí před besedou. Těchto schůzí se pravidelně účastnili i stárci zvolení v roce 2022 Martin Konrád a Magda Vachunová. Schůzí výboru se obvykle účastnila také umělecká vedoucí Soňa Plzáková, vedoucí Chasy Petr Hrabě či pokladní Kateřina Borovanová.

Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku a také organizační zajištění větších

nové knihy J. Jílíka na besedě v květnu 2023.

Výbor děkuje všem členům Krúžku, kteří svou účastí na měsíčních besedách a akcích podpořili činnost Krúžku a všem členům, kteří členským příspěvkem přispěli na provozní výdaje. Dále výbor děkuje muzikám, chasy, sborům a všem členům, kteří se podíleli a pomáhali při organizování větších akcí.

Zapsal

PETR SMETANA – starosta SIK

Besedy SKK

listopad 2022 – říjen 2023

DATUM	AKCE
9. 11. 2022 CM Žandár	– členská schůze Krúžku (poprvé od roku 2019, v letech 2020 a 2021 se kvůli epidemii koronaviru nekonaly schůze a řada besed)
	– schůze byla zároveň volební, proběhla volba starosty (Petr Smetana) a výboru (Tomáš Sláma, Josef Šenk, Ondřej Sameš, Bruno Vognič)
	– pozvánka na Kateřinské hody (stárek Martin Konrád a Magda Vachunová)
14. 12. 2022 CM Martina Sochora	– Vánoční beseda, proběhlo vystoupení dětí, sboru a byla hrána Vánoční hra (připravila Mirka Sochorová)
	– Společný zpěv koled a vánočních písní
10. 1. 2023 CM Žandár	– informace o plánovaných akcích
	– V. Zlámal 90
8. 2. 2023 CM Martina Sochora	– byly předvedeny Podšable a Strání
	– informace o plánovaných akcích
8. 3. 2023 CM Žandár	– proběhl košť pálenek (organizoval Petr Hrabě)
	– oslavenci Dušan Macháček (85) a Miroslava Gree (80)
	– informace o plánovaných akcích
12. 4. 2023 CM Martina Sochora	– oslava 88. narozenin Miroslava Hudečka (promluvil oslavenec a Miroslav Říha)
	– byly předvedeny strážnické Danaje (jako příprava na Moravský ples)
	– informace o plánovaných akcích
10. 5. 2023 CM Žandár	– křest nové knihy J. Jílka „Tajemné stezky podhůřím Bílých Karpat“ s autogramiádou autora
	– informace o plánovaných akcích
14. 6. 2023 CM Martina Sochora	– předvedena část vystoupení pro MFF Strážnice
	– informace o plánovaných akcích
13. 9. 2023 CM Žandár	– oslavenkyně Alena Šislerová (95)
	– informace o plánovaných akcích
11. 10. 2023 CM M. Sochora	– oslavenkyně J. Jordánová (80)
	– informace o plánovaných akcích

Trójské vinobraní 2023

25 let tradice

Začnu trochu historie. Vznik tradice trójského vinobraní jsme si nechali povyprávět od toho nejpopulárnějšího.

Tehdejšího starosty této měst-

ské části pana Adámka, který se k nám každoročně rád hlásí a každé zastavení s ním potěší. Událost popisuje zhruba takto: *„Před těmi 25 lety se v prostorách Trójského zámku sešli tři kamarádi – ragbisté (historická souvislost kterou nevy-myslíš, to přinese život sám – současně probíhá MS v ragby ve Francii a v ČT díl detektivního seriálu situovaný do nejmenovaného pražského ragbyového klubu). Byli to již zmíněný pan Adámek, Ivo Kult a Dušan Macháček. Oba posledně jmenovaní aktivní členové našeho SIK. Při debatování došlo i na prostředí zámku a okolí s perspektivou jeho dalšího využití. Při pohledu na přilehlé vinice vypadlo z Ivo Kulta, že je to ideální místo pro pořádání vinobraní s následnou protiotázkou: a jak na to. „Oslov několik vinařů a pozvi Slovácký krůžek.“ Tak to trvá dosud – celou věčnost.“*

Jak to v Tróji probíhalo letos? Pořadatelé nám vymezili největší prostor

ze všech účinkujících – celé tři hodiny na hlavní scéně – severním nádvoří. Vystoupení bylo postaveno převážně na strážnickém programu, takže nacvičeno bylo, letos i mezi jednotlivými složkami SIK tj.: CM Martina Sochora, chasou, ŽS a MS. Program se zřejmě líbil, protože přilehlé hlediště bylo plné. Jak zaznělo z reakcí publika, vystoupení našeho SIK dodávají akci ten správný náboj, který od vinobraní očekávají – svým způsobem tomu tak určitě je, protože i značná část, možná většina prezentovaných písní byla o víně. Vinařské a o víně zazněly samozřejmě i při pozdravení se mužského sboru s vinaři u jejich stánků o přestávkách v programu. Z mého pohledu patří smeknout za výkon zejména muzice, která neslezla z pódia a sólistům Martinovi Sochorovi a Tondovi Houskovi. Odpovídající výkon odvedly i oba pěvecké sbory a chasa, jejichž taneční čísla jsou oblíbeným a ceněným zpestřením vystoupení.

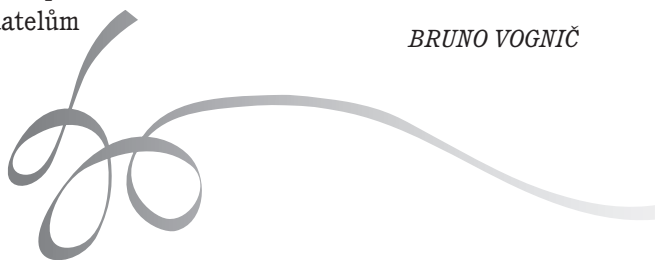
Jako obvykle akci provázelo vedro – letos snad ještě násobně intenzivnější minulých let. Naše kroje rozhodně nejsou šity na toto počasí (ještě tak na cestu do kostela...), proto jsme si netroufli vážněji vytknout děvčatům nově se šířící nešvar v podobě vějířů.

K věci. Přišlo mě, že pořadatelé v posledních dvou letech cílí na pražská vinařství. Letos jich tam bylo z osmi pět pražských (Salabka, Máchalka, Zilvar, Jabloňka a Trojský sklep doplněných o mělnického Krause, vinařství pod Chlumem (od Loun) a našimi kamarády z Vinného dvora Úvaly (z toho pouze Trojský sklep nabízel ve dvou stáncích burčák). Přišlo nám, že po trochu rozpačitých minulých letech se pořadatelům

podařilo vrátit Trojské vinobraní na úroveň, na kterou jsme byli zvyklí, tj. se spoustou zajímavých doprovodných akcí zvoucích na příjemné prožití sobotního odpoledne. Myslím, že můžu i za ostatní vystupující konstatovat, že se nám až na to vedro v Tróji líbilo a tak ve smyslu toho jak se na závěr s publikem za nás loučil primáš CM Martin Sochor: „*Za rok nashledanou!*“

BRUNO VOGNIČ

Naši stárci 2022 – 2023

ROZHOVOR

MARTIN: *Pojďme se představit a něco o sobě říct. Zeptám se tě na úvod: Majdí, jsi z Horňácka, ale to nemusí ještě zna-*

menat nějaký aktivní vztah k folkloru. Jak to je tedy s tebou?

MAJDA: Když jsem byla malinká, mamka chodila do souboru Velička a samozřejmě mě ten vztah a lásku k folkloru přenesla i na mě. Hodně jsme s maminkou doma zpívaly. Já sama jsem v první třídě začala chodit do Veličánku, kde jsem ale zůstala jen cca 4 roky a pak na mě přišlo nějaké rebelství a prohlásila jsem, že s folklorem končím. Nikdy jsem si nepřestala zpívat, ale aktivně jsem se pak začala folkloru věnovat až tady v Krůžku.

MAJDA: *Martine, ty pocházíš z Plzně a jsi horňácký stárek. Jak se tohle stalo? Ty jsi už jako dítě měl vztah*

k folkloru, třeba plzeňskému, nebo tanci jako takovému?

MARTIN: U mě je to asi přesně naopak než u tebe. U nás v rodině neměl vztah k folkloru nikdo. Dokonce snad až jistá averze tam byla. Neslyšel jsem nikdy nikoho z rodiny zpívat. Byl jsem na vše samouk a neměl jsem ambice to nikam

posouvat. My jsme byli spíše sportovní rodina. A hlavní byl sport. Pak přišli taneční a mě začal bavit tanec. Zajímavé je, že v té době jsem se dostal do kontaktu s Milošem Vršeckým, který vedl plzeňský soubor Mladina. A mě se to tak líbilo! Ale viděl jsem tam i malé děti, které už bezvadně tancovaly, hrály na nástroje, zpívaly a já si připadal starý. A to mi bylo 19 let! A tak jsem začal tančit jinde a vydržel tam 25 let. Nelituju. Sjezdili jsme svět a zažili to, co bych jinde těžko zažil včetně spousty televizních vystoupení, a to i ve Francii či USA. Ale ten pozitivní vztah k folkloru, který byl ve mně zažehnut díky Mladině zůstal. To byly ale Čechy a moravský folklor jsem vnímal jaksi vzdáleně skrze desky Jožky Černého. Když jsem pomalu svoji taneční činnost končil, tak jsem se rozhlížel, kde bych mohl folklor aktivně dělat. A cestou osudu se dostal až do Slováckého krůžku.

MARTIN: *A jaká byla tvoje cesta do Slováckého krůžku v Praze?*

MAJDA: O tom, že v Praze existuje nějaký krůžek, jsem věděla již poměrně dlouho. Měla jsem však pocit, že tam nemůžu chodit, pokud nebudu umět aspoň základy nějakých tanců. Také jsem chtěla, abychom někam chodili společně s mým partnerem Ondrou, který jakožto rodilý Pražák sice přičichl k folkloru už dávno

u nás ve Velké, ale chvíli trvalo, než přešel od teorie k praxi. Takže nejprve jsme spolu začali chodit do folklorních tanečních a asi po roce jsme začali do krúžku chodit spolu.

MAJDA: *Tebe, Martine, kdo přivedl do krúžku? Našel sis ho sám, anebo jsi byl na nějaké akci Slováckého krúžku, třeba na besedě? Jak jsi objevil Slovácký krúžek?*

MARTIN: Nemohl jsem dlouho nic najít. Všude mi přišlo, že hledají hlavně mladší členy a kde bych se mohl začlenit já, nic. A tak mi až hodil lano Petr Hrabě, který se mnou 18 let tancoval a tou dobou byl již díky Soně Plzákové rok členem krúžku. A tak jsem se byl v prosinci 2017 podívat na první zkoušky chasy. To se dostávám ještě k tvé předchozí otázce, že já z Plzně a Hornácko. V chase jsem nejenom najednou rozlišil všechny regiony Slovácka, ale hlavně poznal Hornácko. To bylo přesně to, co jsem vnitřně cítil, že je ono a stala se z toho moje srdeční záležitost. Líbí se mi všechny regiony Slovácka a Moravy vůbec. Rád si zatancuji cokoliv a zazpívám, ale k Hornácku jsem začal vzhlížet.

MARTIN: *Ty jako rodačka ze srdce Hornácka máš i blízko ke krojům a výšivkám. Můžeš mi to přiblížit?*

MAJDA: Úplně poprvé jsem se seznámila s hornáckou výšivkou u mojí pratety, kterou jsem jako dítě chodila navštěvovat. Ta uměla krásně vyšívat, sama si vyšívala kroje a veškeré textilní dekorace, která u sebe ve starém domečku měla. Pak již jako školačka jsem začala chodit do kroužku vyšívání, kde jsme se

učily všechny druhy výšivek a „formiček“ které se na hornáckém kroji používají. Nejspíš na základě této zkušenosti jsem začala na střední škole studovat obor krajkářská a vyšivačská tvorba, kde jsme se naučily všechny druhy výšivek a krajek.

MARTIN: *Měl nebo má folklor vliv na tvoji práci?*

MAJDA: Určitě velký, jsem módní návrhářka a ve své práci propojuju a uplatňuju staré techniky. Výšivky, krajky a kombinuji je se současnou módou. Folklor mě utvářel od dětství a bez toho a kroužku hornácké výšivky by nejspíš moje práce vypadala jinak.

MARTIN: *Šiješ a vyšíváš i kroje?*

MAJDA: Jen velmi výjimečně. Je to obrovsky pracné Pár kousků jsem vyšila. Ondrovi nohavice a prucek, sobě kordulku. Spíš občas pomáhám mamce, většinou s nějakou krejčovinou a výšivku nechávám plně na ní.

MAJDA: *Já o tobě také vím, že máš velkou folklorní knihovnu. Jen asi o Hornácku a krojích máš asi víc publikací než já. A to se zaměřuješ jen na Hornácko, anebo i na jiné regiony a třeba i Plzeňsko. A to sbíráš, anebo to máš i pro studium?*

MARTIN: Ona ta knihovna souvisí asi s mojí zálibou v historii a čtení. Už dlouhá léta se zabývám genealogií a sestavuji rodokmeny. Chodím do matrik a archivů. Rád si vše ověřuju a to pokud jde, tak hned z několika zdrojů. A tak když jsem se začal věnovat folkloru a začal jsem si o tom všem něco zjišťovat, tak jsem si i tady začal vše prověřovat, shánět o tom

publikace a to co nejdále do historie to šlo. Porovnávat to co je zapsáno i s filmy, které si nacházím a nechávám posílat z Národního filmového archivu, což jsou většinou ještě němé dokumenty z 20 let minulého století. Pro mě je to obrovské dobrodružství se takto něco dovídat. A asi bych řekl, že to sbírám, pokud bych měl odpovědět na tvoji otázku.

MAJDA: *A sbíráš jen publikace anebo třeba i kroje?*

MARTIN: Kroje ne. To je dost finančně náročné. Náročné na místo, udržování. Mám rád, když jsou věci aktivní. Myslíím tím, že knihy můžu číst, na filmy koukat a hudbu poslouchat. Kroj mohu mít na sobě jen jeden a i tak není moc příležitostí ho unosit. Ale nechal jsem si ušít na Hornácku svůj kroj a z toho mám velikou radost.

MARTIN: *Prozradíš, jak ses stala stárkou?*

MAJDA: No, trochu netradičně. Přihlášila jsem se sama. Jelikož jsme pořád neměli stárky, a když už nějaký kandidát byl, zas nebyla stárka. Tak jsem trochu v žertu řekla, že když budou hornácké hody a Martin stárek, tak já klidně stárka budu.

MAJDA: *Martine, jak ty vnímáš volbu stárka ze svého pohledu?*

MARTIN: No já jsem Ti neskutečně vděčný, že jsi řekla, že by jsi mi za stárku šla. Jinak bych stárek nebyl, nikdy bych neprožil, co jsem prožil. A teď už hlavně vím, že lepší stárku bych si ani nemohl přát.

MARTIN: *A jak hodnotíš hody, které jsme měli?*

MAJDA: Hody dopadly výborně, skvěle jsem si je užila. Celá chasa byla úžasná a všichni pomáhali s přípravami a organizací. Atmosféra i s koštem pálenek jako na Hornácku. Musím zmínit, že většina přípravy programu šla za tebou a Soňou a toho si moc vážím. Já jsem moc ráda, že jsme zvládli zorganizovat i předhodovou zábavu, kde nám zahrála HCM Marka Potěšila.

MAJDA: *Co tvé zhodnocení hodů Martine? Jaké ty máš zážitky a jak to vidíš zpětně.*

MARTIN: Stejně jako ty si myslím, že hody dopadly skvěle. A nejen hody! Pro mě byla už samotná příprava úžasný zážitek. Dát dohromady program, zkoušení, spolupráce se Soňou, chasou, sbory. Vše do sebe zapadalo úžasně hladce a všichni byli skvělí! Tvůj nápad a příprava předhodové zábavy. Nezapomenutelné zážitky pro mě. O hodech se ale určitě ještě rozepíšeme, tak tam snad bude prostor napsat více.

MARTIN: *Prozradíš, jaké máš plány v roli stárky? Co bys z této pozice ráda pro chasu a krůžek udělala?*

MAJDA: Jelikož jsme to společně probírali, tak jestli mohu, odpovím za nás oba. Ty vím, že máš za cíl dát do kupy krůžkařskou knihovnu a pomoc ji zpřístupnit pro všechny členy. Já bych třeba ráda pro děvčata uspořádala nějaké posezení nad přípravou hornáckých krojů. Spolu určitě máme za cíl a to navazujeme na práci předchozích stárků, podporovat chasu, aby chodila pokud možno na besedy v krojích. Být společně aktivní a šířit povědomí o krůžku mezi lidi.

MAGDA VACHUNOVÁ a MARTIN KONRÁD

Letní soustředění chasy v Nové Lhotě

Tradiční letní soustředění chasy se letos konalo od čtvrtka 24. 8. do neděle 27. 8. v Nové Lhotě na Horňácku, rodném kraji naší stárky Magdy Vachunové, která pro nás celé soustředění organizačně skvěle zajistila.

Zázemí jsme našli v krásné budově bývalé fary, která nedávno prošla kompletní rekonstrukcí a slouží nyní jako turistická ubytovna. Taneční zkoušky jsme měli první den v prostorném sále kulturního domu, na sobotu a neděli jsme se přesunuli do tělocvičny místní školy (v kulturním domě se totiž v sobotu konala svíca jednoho z místních mladíků, ženich pak dokonce přišel osobně pozvat i chasu). Taneční program byl velmi intenzivní, dopolední blok začínal už v 8,00 (a musím vyzdvihnout, že všichni v sobě našli dost fyzických i morálních sil, aby ráno vstali a na sále v tuto brzkou hodinu skutečně byli). Po obědě a krátké siestě jsme pokračovali až do večera.

Kromě procvičování a opakování tanečního repertoáru chasy došlo

i na úplně nové tance. Na páteční odpoledne Magda domluvila hosty ze Suchovjany, kteří nás učili suchovskou sedláckou a bošáckou. Součástí čtyřčlenné delegace ze Suchova byla i etnografka a přední znalkyně suchovských reálií paní Olga

Floriánová, která během výuky pověděla i řadu zajímavostí o předváděných tanečích, jinak ale výuka byla čistě praktická

a skutečně velmi přínosná. Suchovjany jsme zdrželi o hodinu déle, než bylo plánováno a loučili jsme se s nimi s pocitem dobře odvedené práce. I oni se zdáli spokojeni s tím, jaký příznivý ohlas u chasy jejich návštěva měla.

Druhým hostem na soustředění byl Jožiček Jagoš, který nás v neděli přijel naučit lipovskou sedláckou. Dlouholetý vedoucí Lipovjanu je ve folklorním světě proslulý svou rázností a je pravda, že svou energií dokázal nás všechny přimět k tomu, abychom i na úplném konci soustředění zmobilizovali poslední zbytky sil. Těch se ke konci skutečně příliš nedostávalo, protože kromě tancování jsme nezanedbávali ani společenskou stránku soustředění. Teplé večery lákaly k posezení pod pergolou na farní zahradě (sobotní průtrž mračen se naštěstí vypršela v průběhu odpoledne), kde se v příjemné atmosféře dlouho do noci nejen povídalo a opékalo, ale i hrálo, zpívalo a tancovalo.

Obzvlášť sobotní večer patřil zábavě, protože jak se ukázalo, hned tři přítomní slavili v době soustředění své narozeniny (Petr Kabelka, Jan Šimek a Michal Borovan) – všichni oslavenci se dočkali milého blahopřání a vtipného překvapení

v podobě buřtových dortů, na nichž každému plála hřbitovní svíce. Kromě zábavy se ale našel čas i na vážnější debaty o různých otázkách souvisejících s fungováním chasy a samozřejmě i na volbu nového stárka. Letos se o funkci ucházel a byl do ní hlasy všech přítomných zvolen Jan Šimek. Ačkoliv pochází z Prahy, již sedmým rokem v řadách chasy SIK osvědčuje, že jeho srdce patří moravskému folkloru. *„Velmi si vážím důvěry, kterou mi členové chasy projevíli. Stárkování беру jako velký závazek a budu se ze všech sil snažit přispět ke zdárnému fungování chasy jak po stránce lidské, tak organizační. Věřím, že se podaří připravit hody, které si všichni užijeme a že budeme celý rok fungovat jako tak dobrá parta, jaká se sešla tady na soustředění“*, prohlásil po svém zvolení nový stárek a zároveň autor těchto řádků.

JAN ŠIMEK
stárek 2023/2024

Hornácké hody 2022

očima stárka

Hody byli prostě úžasné! Za mě ale hody netrvaly jeden večer, ale skoro 5 měsíců. Pro mě totiž k nim neodmyslitelně patří i příprava na ně. Hodový večer už byla vlastně jen taková třešnička na dortu.

Na to, že bych mohl být stárek jsem si myslel už o rok, dva, dříve. Ale čas natahoval covid a vše se posouvalo. A pak, neměl jsem stárku, která by se mnou hornácké hody šla. A tak když se začátkem června řešilo na zkoušce chasy, kdo by mohl jít za stárka, tak já jsem řekl, že ne, jelikož nemám stárku. Vtom řekla Magda Vachunová, že pokud budou hody hornácké a já bych byl stárek, tak že by za tu stárku šla. A od toho momentu se rozběhl krásný čas.

Byl to čas neuvěřitelně skvělé spolupráce se Soňou Plzákovou, která měla opravdu lví podíl na tom, že hody tak skvěle dopadly. Ona vždy pak stojí stranou a přijde mi, že nikdo při pohledu na tu vši parádu nevidí, že bez ní by toho nebylo. Práce chasy na písničkách, tancích, programu, zajištění občerstvení. Mužský sbor, kdy chlapi skvěle zapěli. Rád bych vzpomněl Tomáše Slámu, že nám pomohl s vínem, Vládu Ulčara, který mi vždy rád pomohl a poradil a s dobrou radou přišel i během hodů. A tak bych mohl jmenovat dál a dál.

I pořízení hodové májky, se kterou mi pomohl úžasně Janíček... Byl to i čas velké výzvy. Majda řekla, že si přeje, pokud má jít za stárku, tak že já mám tancovat hornácký odzemek. Tak ke všemu přibýlo zkoušení a studování odzemku. Každý den příprav bylo pro mě něco úžasného a nového.

A pak přišel den hodů. Vše se tak dělo nějak samo a příjemně plynulo. Pozoroval jsem ty usměvavé tváře krůžkařů, tančící a bavící se chasu, kamarády, kteří dojeli až z Hornácka a užíval si každou chvilku programu. Tanec s Majdou maminkou, sedlácké před muzikou... Neviděl jsem nikoho se mračit, a to bylo důležité.

Když jsem ke konci seděl na pódiu a pozoroval sál, tak jsem si uvědomil, že obrovský dík patří všem krůžkařům, kteří léta chodí na všechny besedy, jsou tou základní jednotkou celého Krůžku a bez nich by vlastně nic nebylo.

Že se hody povedly, jsem se ujistil, když jsem viděl trochu unavený, ale spokojený výraz ve tváři stárky. To už byl konec, vše se uklízelo a šlo domů. Byl to konec večera, ale těch 5 krásných měsíců mi už na vždy zůstane v srdci.

MARTIN KONRÁD
stárek 2022/2023

Strážnice 2023

Letos se nám opět po letech dostalo cti představit se na Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici. Jestli mě paměť neklame, nabídka se opakovala po deseti letech. Dostali jsme dvouhodinový prostor ve vinohradnickém areálu ve skanzenu a to hned dvakrát. V pátek 23. v podvečer a v neděli 25. června před polednem. Novým bylo, že jsme tentokrát nevystupovali coby krúžkaři v areálu sami, ale spolu s partnerskými slováckými krúžky z Brna a Bratislavy. Vedle nás

ještě CM Rozsocháč ze Strážnice a mužský sbor Kúcané z Kútů. Pořad byl koncipován ve smyslu připomenutí významu slováckých krúžků pro uchování a rozšiřování povědomí o slovácké kultuře. Na upoutávce bylo toto: „*Letošní setkání na prostranství mezi vinařskými búdami se ponese ve znamení setkání členů pražského, brněnského a bratislavského slováckého krúžku (členy toho posledního jsou také hrdí rodáci ze slovenské Skalice). Ten, kdo*

neví, co jsou slovácké krúžky (po desetiletí ostrovy setkávání v těchto městech), je zván, aby to zjistil. A ten, kdo je zná, rád přijde sám...“

Vystoupení na tak prestižní scéně (a v takovém rozsahu) si žádalo a nutno říci, že i dostalo patřičné intenzivní přípravy všech delegovaných složek SIK. Pro tuto příležitost jsme měli připraveno několik poctivě nadřevených pásem jak písni tak tanců. Do Strážnice jsme vyjžděli natěšeni, ale také s obavami, zejména

pak z veder, která v tu dobu panovala. Těšili jsme se i na setkání s přáteli z partnerských SIK – což nám až tolik nevyšlo. Bratislaváci byli ubytováni ve Bzenci, my v horách na hranicích, Brňáci se denně vrace-

li domů. Vystupovali jsme sice společně na stejné louce, ale každý s výjimkou zahájení a ukončení programu ve vymezeném odděleném prostoru. K setkávání jsme proto využili krátkých přestávek mezi jednotlivými vystoupeními, doby výdeje stravy a sobotní průvod – respektive dobu před jeho zahájením.

Vzhledem k tomu, že vše podstatné se odehrávalo na otevřené scéně, hrálo podstatnou roli počasí a to nám naštěstí

relativně přálo. Nepršelo, a i ta vedra polevila. Dění ve skanzenu probíhalo v obvyklém formátu – tj. za řízení stylizovanými policajty s úvodním a závěrečným vztyčením „vinařské vlajky“ doprovázeném společnými zpěvy všech zúčastněných. Po zaujetí vymezených prostor se každý z Krúžků pre-

zentoval sám za sebe s tím, že diváci si vybírali toho, kdo se jim více zamlouval. Krátké přestávky jsme využívali především k návštěvám a připojení se k produkci našich přátel. Měli jsme tím pádem možnost poznat v praxi jak noví starosta (Slk v Brně) a richtár (Slk Bratislava a Skaličané) „zvládají své ovečky“ a také jak brňákům do projevu zní a zapadají nově zavedené gajdy. Z mého pohledu byl náš program podařený a líbivý – věřím, že i pro širší veřejnost poučný zejména v tom, jak dokáží být „městské“ Krúžky lidové kultuře prospěšné a věrné. Co se mě vyloženě líbilo, byla chvíle, kdy se k nám spontánně nahrnula o jedné z přestávek brněnská mužská chasa a rozebrala si k tanci naše děvčata.

Samotnou kapitolou naší účasti byl povinný sobotní průvod Strážnicí. Moc se mnohým z nás do něj nechtělo už jenom proto, že se muselo a také obavou z vedra. Někteří si tu slávu netroufli s ohledem na zdravotní stav. O to víc zaslouží ocenění Soňa, která jej celý absolvovala bez

výmluv se zraněnou nohou. Obavy z počásí se ukázaly být zbytečnými – ochladilo se natolik, že byla až zima. Naladili jsme se u Sochorů, seřadili a vydali se na další cca více než hodinové improvizované vystoupení. Potěšitelným zjištěním byly jednak zájem strážnických o průvod sám – ulice lemované početnými diváky a zejména pak vstřícné reakce na nás.

Jsem přesvědčený o tom, že naše vystoupení, myslím tím všech tří slováckých krúžků na MFF, splnilo svůj účel jak směrem k široké veřejnosti, ale i k naší vlastní krúžkařské komunitě, poznáním se navzájem jak mezi Krúžky, tak i v rámci toho našeho napříč jednotlivými složkami.

Povzdech na závěr: přes všechna výše vyjmenovaná pozitiva jsme měli pocit, že se úplně nenaplnilo to, co jsme od „Strážnice“ očekávali mimo oficiální program – docela dost nám chyběla ta neformální živá zábava charakteristická pro dřívější léta v parcích, ulicích a kolem stadionů.

BRUNO VOGNIČ

Běchovice o rok více *aneb* již po páté

Stejně jako 4 roky předešlé, i letos se přesně týden po Trojském vinobraní konaly „Slavnosti vína v Běchovicích“. A jak hned z první věty plyne, byl to ročník pátý. Napodruhé se ale díky počasí podařilo uplatnit formát, jaký by akce snad do budoucna měla mít. V poledne a odpoledne program venku na nádvoří a od sedmidne program v sále.

Počasí se letos vyvedlo náramně. A to možná až moc, a tak dlouho trvalo, než se začal plnit prostor „Staré pošty“. Snad si

lidé užívali hezkého počasí venku a díky délce programu si řekli, že dojdou až na večerní program. Každopádně ti, co přišli, nemuseli litovat. Muzika, sbory i chasa se činili. Muzika krytá stanem před slunečními paprsky hrála v plné sestavě, chasa dodala dostatek tanečních párů a i děvčat bylo na zpěv dost. Snad jen chlapi ve sboru nebyli v plné síle, ale ti co byli, zpívali o sto šest. Tančila se pásma strání, sedlácké, bílovské, hucké, korytná a další. Krůžek se ukázal v celé parádě. Letos

poprvé chyběl Karel Medek a bylo i pár dotazů z řad návštěvníků, zda bude. Byla to škoda, Karel se v Běchovicích těší velké oblibě.

Vína jak je již zvykem dodával a prodával Vláda Ulčar. Dojeli i velmi sympatičtí mladí vinaři od Znojma, aby představili svoji značku Frlaus. Co umějí dělat za vína, nám řekli i na pódiu a že se mají čím pochlubit, zjistilo mnoho návštěvníků. Vína prodávali po kartonech.

O šesté dohrála muzika a začala se chystat právě dorazivší HCM Petra Galečky, která letos přijela s primášem Romanem Sokolem. Ten se ukázal nejen jako skvělý primáš, což je ve známosti, ale i jako báječný společník a člověk. A že jsme pár pohárků společně vypili. Ostatně stárka Majda Vachunová se s hornáčkou kořalkou činila a bylave střežu, aby

snad některý pohárek nebyl prázdný. Bylo na ní vidět, že jak je v kroji a hornácká muzika na doslech, že je ve svém živlu. Že je rodačka z Velké prostě nezapře. A jak hrál Roman Sokol pod nohy! Sledoval tanečníky a hned podchytával. A že to někdy nemusí být, zvláště u nás, co jsme tam byli, úplně jednoduché... Po loňské návštěvě Petra Galečky opět skvělý zážitek pro všechny příznivce Hornácké hudby, tance a písniček.

Hrálo se a tancovalo do půlnoci. Myslím, že to bylo stejně jako loňského roku krásných 12 hodin, společného tance, zpěvu a skvělé krůžkařské atmosféry. A já, jako dosluhující stárek, jsem byl hrdý na chasu a pyšný, že jsem součástí Krůžku a toho všeho krůžkařského dění.

MARTIN KONRÁD

Slovácký rok v Kyjově 2023

Po kovidové katastrofě se znovu probudil v Kyjově Slovácký rok. Ze začátku to s ním vypadalo bledě, zejména pak s počasím – týden přšelo a bylo zima. Kyjovjáci se museli moc modlit. Už v pátek byl den jako malovaný a vydrželo to celý víkend, sláva mohla začít. Nejprve stavěním máje na kyjovském náměstí. I když jsou chlapi z Bukovan sehraní, vztyčení skoro 40 m vysoké máje vyžaduje fortel, který nesporně mají, svůj čas kolem dvou hodin stejně

potřebovali. Ale mája stojí a slavnosti mohou začít.

Zajímavý večerní program na nabitém amfiteátru přiblížil důležité etapy v životě lidí z regionu Kyjovska včetně procesí k panence Marii do Žarošic. Na náměstí po celé tři dny vyhrávaly k potěšení hojného obecenstva dechovky. K doprovodným akcím patřila výstava výšivek krojů v kulturním domě. Manžele Lungovi z Milotic tu vystavovali úžasnou přehlídku šátků, fěrtušků, křestních

plachet a dalších věcí. Některé výšivky jsou staré i sto let – všechno originály, nic dvakrát. Je neuvěřitelné, že všechnu tu krásu vyšily obyčejné udřené ženy. Je to neskutečné úžasné bohatství. V muzeu byli zase soustředění tvůrci lidových, mnohdy zapomenutých řemesel i s ukázkami jejich díla.

Pořadatelé nemohli opomenout význačnou osobnost kyjovského folklorního dění. V sobotu před polednem proběhla v parku vzpomínka/gratulace věnovaná sedmdesátinám muzikanta a duši folkloru Kyjova a širokého okolí – Jurovi Petřiu. S přáním všeho nejlepšího se ke gratulaci připojujeme.

Tradiční sobotní průvod skoro 4500 krojovaných z 50 obcí Kyjovska a Žďánska byl opět velkolepý. Všichni v krojích, některé obce s kapelami, ozdobenými vozy – bylo to úžasné. Na nedělním

jarmarku na náměstí byly k vidění ukázky lidové tvorby i některých řemesel a zaniklých činností jako třeba stloukání másla, které předváděly tetky z Ježova. Před kostelem proběhla tradiční komentovaná přehlídka krojů.

V neděli kolem desáté přichází jeden z vrcholů slavností – Jízda králů. Pětice jezdců na ozdobených koních tryskem proletěla náměstím k radnici, aby požádala o povolení k Jízdě králů. Družina více než třiceti jezdců (tolik jich ještě nikdy nebylo) doprovází mladého krále s růží v ústech. Jezdci vyvolávají vtipné hlášky na význačné obyvatele města – Skoroniče se zase představily v nejlepším světle.

Odpolední kácení máje uzavřelo letošní velkolepý Slováký rok. Tož – za čtyři roky opět na shledanou v Kyjově.

JOSEFKA JORDÁNOVÁ

Mých dvacet let s Krúžkem 1

Pro přesnost bych měla hovořit o dvou desetiletích se Slováckým krúžkem Praha. Ano, je tomu již dvacet let, co jsem byla poučena, že nejde o krúžek s kroužkováním „ů“. Vše začalo ve vršovické sokolovně. Tam jsem se ve vzdělavatelském sboru poznala s Liborem Kleinhamplem a Ivanem Šálou. A chodila na vystoupení s muzikami Dolinou a Kyčerou. Plynuly roky. V únoru 2003 jsme ve velkém sále sokolovny vyhlášovali vítěze sokolské básnické soutěže. Zahrála vršovická Dolina svůj valašský repertoár a zapěly pražské mužské sbory, mimo jiných svižných sokolských i pochod na slova jistého mladého Moravana Alše Balcárka, o němž bude ještě několikrát řeč.

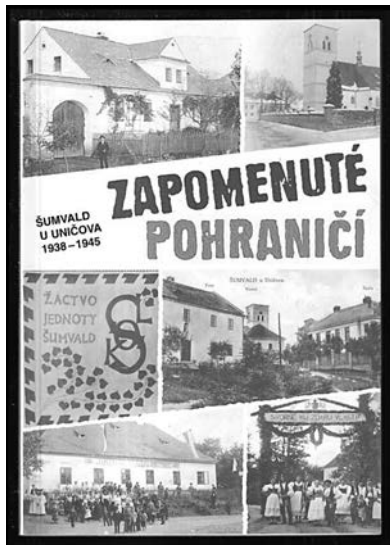
Libor mě pak vyzval, abych připravila pro Věrnou gardu pár slov o Karlu Havlíčkovi Borovském. Stalo se tak někdy na přelomu března/dubna a já sokolským seniorům ke KHB nádavkem předvedla i knížku *Zapomenuté pohraničí*, kterou jsem vydala svému severomoravskému rodišti. Po vystoupení

za mnou přišel jeden z přítomných a zajímal se o zabrané pohraničí. Prý tu dobu podzimu 1938 osobně s rodiči zažil...

Setkání Věrné gardy bylo u konce, venku sychravo a tma jako v pytli. Nabídla jsem odvoz a vyložila pak mj. v Moravské ulici onoho zájemce o pohraničí s tím, že mám nedaleko provozovnu. Druhý den jsem měla návštěvu: do agentury za mnou důstojně nakráčel můj včerejší nový známý. Přinesl mi svoje dílo *Praha a Moravští Slováci*. Na oplátku jsem před něho položila zase svoje dílka a způsobila mu lehčí šok: „*Odkud Vy znáte Alše Balcárka?*“ zeptal se zaraženě. „*Narodil se v Šumvaldě, odkud pocházím i já,*“ zněla odpověď. Ukázal mi pak ve své

knížce Balcárkovo jméno na začátku kapitoly o sdružování Moravanů v Praze, které předcházelo vzniku spolku Moravských Slováků. Tak došlo k seznámení s ing. Jaroslavem Vinklerem, kronikářem, bývalým předsedou Slováckého krúžku Praha a zakladatelem Vědomostí, pro které píšu tyto řádky.

JAROSLAVA ČAJOVÁ

Petr Kabelka

cimbalista CM Martina Sochora

Narodil jsem se Na Fifejdách v Ostravě v létě 1962, přesně v neděli 26. 8. To byla zrovna u babičky pouť, to jsem ale tehdy ještě nevěděl. V kraji jsem nezůstal dlouho, už v roce 1965 jsme se přestěhovali do Prahy. Bydleli jsme ve Stínadlech, ve starém domě spojujícím Melantrichovu a Michalskou ulici. Na Moravu jsem se ale stále vracel, babička žila na Lašsku. Vždy, když začalo volno a nemusel jsem na Uhelňák (myšleno ZŠ Uhelný trh), byl jsem celé léto v Kopřivnici. Každé letní prázdniny začaly nepřetržitým čtrnáctidenním deštěm – babička mi vždycky říkala: „*To víš synku, to ide z Beskyd.*“ Vzpomínám si i na lingvistickou legraci, která se každý rok opakovala – jak jsem přijel na Moravu, kamarádi se hned smáli, jak mluvím, Pražáci prý „zpívají“. V září ve škole jsem to měl od spolužáků obráceně – prý mluvím krátce – „*Vo co teda de?*“ Nicméně babička často opravdu zpívala, hlavně valašské písničky, což mne určitě ovlivnilo, bez ní bych jako malý netušil, že něco takového existuje. Vždy mi i vysvětlovala text, abych věděl, o čem se zpívá.

Čas běžel a já jsem v roce 1976 byl přijat na gymnázium Budějovická, kde, co čert nechtěl, jsem jako spolužák měl Petra Kefurta, seděl v lavici přímo přede mnou. V tu dobu jsem již bydlel na Žižkově Na Vápence. Slavná pražská čtvrť se svými hospodami, většinou

s Velkopopovickým Kozlem mne pohltila. Na Žižkově jsem bydlel u babičky, kterou jsme přemístili do Prahy, aby nebyla tak daleko. Zde se začíná také moje historie vztahu k cimbálu. Můj tatínek byl velmi dobrý klavírista, pocházel rovněž z Moravy. Pořídil si starý černý cimbál Primas se slovy: „*Tož to nemůže byt tak těžké na to hrat.*“ Na cimbál se ale nikdy nenaučil.

Cimbál tam ale byl, začal jsem zkoušet vyznat se v té chaotické spleti tehdy v mých očích nelogicky poskládaných tónů, sháněl jsem schéma ladění, no byla to legrace. Tatínek mi pak domluvil moje první hraní s cimbálovou muzikou (*oni ta enem vyzkúšajú, neboj sa*). Jeho spolupracovník, Jirka Novák, hrával kontry v muzice Rosénka. Měli zkušebnu kousek od I. P. Pavlova. To už jsem si myslel, že hraji docela obstojně (jen prosím C dur a G dur a trochu d moll). Šel jsem tam tehdy na sedmou večer, ale začal ve mně převládat pocit rozpolcenosti – jsem opravdu už cimbalista? Jak jsem stoupal po schodech, slyšel jsem, jak muzikanti ladí. Otevřel jsem dveře a Jirka Novák hned: „*Tak to je on, náš nový cimbalista.*“ Pamatuji si i první písničku: byla v G dur a byla to Rež, rež, rež, drobná rež. No, v celé písničce (hráli ji pro mě v pekelném tempu) jsem zahrál asi dva tóny, které jsem si ještě dopředu musel připravit. Jak jsme dohráli, bylo mi jasné, že ještě na cimbál

moc neumím. K mému překvapení ke mně přišla zpěvačka, objala mě a řekla: „*Šak on sa to naučí.*“ No, byla to výzva. Jirka Novák mi dohodil jako první moji učitelku Zorku Svobodovou ze Státního souboru písní a tanců. Ta mi vysvětlila základy hraní, do té doby pro mě zcela neznámé. Začal jsem intenzivně cvičit a hrávat s Rosénkou. Poté mi hodila laso Dolina, tehdy mě zkoušeli Zdeněk Mišurec a Mirek Maxa, to už bylo dobré. Řekli mi: „*Bereme tě, ty vole, hraješ líp než náš cimbalista.*“ Ten byl toho času dlouhodobě nemocný. S Dolinou jsem měl i první zahraniční týdenní kšeft, hráli jsme v hotelu Neptun ve Warnemünde. Kluci z kapely město rychle přejmenovali na Varlepinde.

Ke Slováckému krúžku byla ale ještě dlouhá cesta. S Petrem Kefurtem jsme chodili na ilegální burzu LP desek, většinou na Letné v neděli. Daly se tam koupit desky, které se nedaly jinak sehnat. Kapely Led Zeppelin, Uriah Heep, Pink Floyd, Yes, Queen, Satus Quo a samozřejmě i taneční Donna Summer, Boney M a mnoho dalších. Jednou takhle sedíme s Petrem na pivku po burze a já se mu zmínil o cimbálu, on na to, že hraje na housle. Má i kamaráda, který je také muzikant – v té době mě neznámý Radek Sobíšek. Začali jsme první zkoušky u mne na Žižkově. Tam byl ale problém, protože cimbál Primas byl schopen udržet všechny tóny s vypětím všech sil o sekundu níž, měl totiž starou hlavu. Nějak se o nás doslechl Dům pionýrů a mládeže v Grégbovce, jehož ředitel chtěl mít vlastní cimbálovku. Měli vlastní velmi pěkný cimbál, tak jsme se domluvili a poskytli nám i zkušebnu. To bylo kolem roku 1980. Ředitel si nás poslechl,

pochvaloval si naše hraní a navrhl nám, že prý má výborného primáša, který všechny písničky zná. Nebyli jsme proti, říkali jsme si, že se alespoň něco naučíme. Bylo domluveno. Na naši zkoušku pak dorazil Dušan Serafín. Pro mě osobně to bylo, jako kdyby přiletělo UFO z jiné galaxie. Dušan ale perfektně frázoval, hrálo se nám s ním dobře. Přidám vzpomínku Radka Sobíška: „*Dušan se při hraní neustále opravdu intenzivně usmíval, když říkám intenzivně, byl to opravdu velký úsměv. Přirovnal bych ho snad jen k úsměvu šášy Crustyho ze seriálu Simpsonovi.*“ Radek už to tehdy nevydržel a zeptal se Dušana, proč se pořád tak blbě usmívá. A on řekl, že je to proto, jak hrozně hrajeme. A že tím jen vylepšuje celkový dojem, a že se přestane usmívat, až se to naučíme.

Dušan byl ale důležitou postavou v dalším vývoji. Chodil hrávat občas do Slováckého krúžku, o kterém jsme my vůbec nevěděli. Jednou na naši zkoušku přivedl mladou holku, dělá prý taky trochu folklór a je z Krúžku. Byla to Soňa Kultová. Začali jsme hrát, Soňa začala zpívat – tolik písniček co znala, nás úplně dostalo. Od té chvíle jsme byli již čtyři. Přidám ještě vzpomínku Radka na Soňu: *Soňa si nás poslechla a řekla: „Jestli se opravdu chcete naučit hrát folklór, musíte začít chodit do Krúžku!“* To se psal rok 1982. K tomuto období ještě možná doplním, že jsem hrál i na altku, neboli altsaxofon. V té době hledal do dechové sekce OPSO (Originální pražský synkopický orchestr) Ondra Havelka saxofonisty. Přinesl mi štos not, ať se na to mrknu. Doma jsem to procházel, z not na mne vyskočila smečka synkop a Ondra mi kladl na srdce: „*Musíš to*

zahrát tak, jak to je psané, hrajete unisono!“ Uvědomil jsem si, že bych byl přítel na kříži jazzu, místo hřebíků synkopy. Rozhodl jsem se jednoznačně pro cimbál, kde jsem byl naprosto svobodný.

Soňa nás pak vzala na první besedu. Bylo to jako zjevení. Tolik písniček, smršť sedláckých, hezké holky, které umí zpívat i tancovat. Plno srdečných lidí se zápalen pro Moravu, kroje a zvyky. První náš Krůžek byla beseda v krojích, no byla to paráda. Radek s Pětou se hned chytli, já jsem se k cimbalu moc nedostal, ale na pár písniček mě Honza Dumek nechal. A jeho slavný bonmot, na který jsme si s Radkem vzpomněli: *„Fernet a červené víno můžete míchat, mají podobnou barvu.“*

Prožili jsme krásné roky se Slováckým krůžkem. Dušan Serafin se odstěhoval, hráli jsme pak jako mladá muzika Pažba bez něj. S mojí ženou Markétou se

nám v té době narodili dva synové, Míša a Filip, a protože nechtěla být sama doma, já jsem mimo Krůžek měl téměř každý večer hraní, hrával jsem s Pavlem Farkášem, se „Státasem“, s Dolinou, s Janouškem a dalšími, tak jsem ze dne na den přestal hrát. Poslední, co jsem s Krůžkem dělal, bylo natáčení pohádky *Nočná mora* v České televizi v roce 1993.

Naštěstí jsem se rozhodl vše obnovit, přišel jsem na besedu a slovo dalo slovo. To bylo v roce 2017. Díky Krůžku, který mi zapůjčil cimbál, jsem mohl trochu obnovit něco z toho, co jsem už kdysi uměl a pak zapomněl. Když se ohlédnu zpět, vidím to jako velkou chybu, že jsem přestal hrát. Od této doby jsem stálým členem cimbalové muziky Martina Sochoara a jsem za to rád.

PETR KABELKA

Co je nového po covidu

O mužském sboru Slováckého krúžku v Praze (už pravidelně 2022–2023)

Vážení krúžkaři
a ostatní čtenáři,

tak snad je ta mizérie od covidu za námi. Zase cca po roce vám podávám stručnou informaci o aktivitách mužského sboru (MS) Slováckého krúžku v Praze (SKP) v obvyklé struktuře, se standardním textem a změnou podrobností, letos i s trochou naděje.

CO TRVÁ – ÚVODEM

Současný MS je už více než 16 let součástí SKP (první zkouška byla 27. 3. 2007). Scházíme se ke společnému zpěvu, zejména pro radost v dobré partě, zpravidla i u skleničky něčeho též dobrého atd. Občas vyjdeme snad úspěšně (?) i na nějaké pódium nebo plac k reprezentaci nás i SKP a zejména i k potěšení (?) přítomných příznivců moravského folklóru, nebo obecně dobré pohody s pěknou písničkou. Po těch létech už máme vžitě zvyklosti a sbor se stal součástí našich životů.

KDO TVOŘÍ MUŽSKÝ SBOR

Složení MS se utvářelo a utváří vcelku přirozeným způsobem. Kdysi jsme navázali na zbytky minulého sboru, k některým jeho členům se přidali další, co jsme se znali ze zpívání na besedách SKP a jinde. V současnosti, kdo přijde, ten se

zařadí, poslechne si ostatní, ti si poslechnou jeho, až se osmělí. Troufá-li si a zapadne do party, zůstane, a časem se ani nepozná, že byl kdysi nový. Mimo dnešních aktivních členů „prošlo“ sborem navíc cca 20 dalších chlapů v minulosti registrova-

ných; někteří jen letmo, mnozí však zanechali významné stopy. Dnes tvoří aktivní zdravé (a pohyblivé) jádro 16 chlapů docela velkého věkového (cca 30–přes 80) i hlasového rozsahu. Dalších 7 kdysi aktivních je v kontaktu. Neradi jsme se s nimi loučili, někteří se jednotlivě ještě zapojují při významných akcích. Ale odchází-li dlouholetý přední sólista, není to lehké. Což nás letos potkalo... Začali mezi nás chodit i dva (občas tři) členové současné taneční chasy a nově i jeden člen bývalé mladé chasy, dnes už chlap v nejlepších letech. Jak už to chodí, občas nás taky někdo z různých důvodů opustí, někteří i bez rozloučení. Letos to našťestí nebyl nikdo nenávratně. Naproti tomu nás v poslední době posílili čtyři úplně noví členové. Z nich dva mají živé kontakty na folklorní aktivity v Brně, další dva pochází od Hradišťa. Všichni mají vlastní kroje, někteří i několikery. Hlasy dobré, partáci, dva s vlastním zdrojem vína. Z jednoho se rychle vyklubal šikovný a pilný fotograf, co nás zásobuje trefnými

momentkami z našich akcí. A ke všemu se k nám hlásí ještě jeden další. To všechno je ta moje naděje do budoucna.

JAK PRACUJEME

V normální době jsou základem naše zkoušky, tak 2x měsíčně, spíše však vícekrát, zejména jsme-li před nějakou akcí s naší aktivní účastí. Po covidu jsme se už snad zmátořili a naše zkoušky už mají zase nějaký řád. Pro zajímavost – do dne sepsání této zprávy se uskutečnilo víc jak 420 organizovaných zkoušek. Z toho od minulé mé zprávy cca 30.

KDE SE SCHÁZÍME

Po skončení delšího docházení do Slovákcké vinárny na Žižkově (po jejím uzavření) jsme využívali nějaký čas vinárnu ARCO v Holešovicích a též vinárnu U Lachtana na Vinohradech. Moc nám to

tam i tam ale nevyhovovalo. Po úporném hledání jsem objevil nenápadnou „lidovou“ vinárnu v Truhlářské ulici (č. 24), kde se scházíme od závěru r. 2022 a už jsme si docela zvykli (a oni na nás). Je tam (nečekaně) poměrně rozsáhlý klasický cihlový kvelbený sklepní prostor, většinou s klidem pro nás, slušnou akustikou, pitelným vínem za slušné ceny atd. Je tam vhodné i pro jiné aktivity SKP, doporučuji i k jednotlivé návštěvě.

KDE JSME SE PŘEDVEDLI

Od minulé zprávy z 1. 9. 2022 se MS zúčastnil/podílel prakticky na všech významných akcích SKP:

- vinobraní v Troji 2022; 2023,
- vinobraní v Běchovicích 2022; 2023,
- Setkání lidových muzik v Praze 2022; 2023,
- hody SKP 2022;

MS v Truhlářské

- vánoční beseda SKP 2022;
- Moravský ples 2023;
- vystoupení SKP (2x) na festivalu ve Strážnici 2023;

Účast jednotlivců na řídkých akcích našich i cizích neevdujeme.

CO NÁS TĚŠÍ

Zkoušky od začátku dodnes neúnavně vede, repertoár vybírá, učí nás nové písničky a naše hlasové projevy cizeluje a povzbudivě hodnotí umělecká vedoucí Soňa Plzánková. Je to pro ni pořádný záběr. Budiž jí trvalá chvála a dík.

Stane se, že si na zkoušce nebo i jinde pozpíváme jen tak pro radost. To ale neznamená, že ledabyle. To by nás dnes už ani nebavilo. Nelehké problémy s krojovým vybavením členů, zejména co nejsou z Moravy, řešíme operativně, zatím se to (se vstřícnou pomocí čerstvé maminky Kačky Slámové) jakž takž daří.

CO NÁS ČEKÁ:

Snad se nám podaří udržet se v součas-

ném místě zkoušek. Zář 2023 bylo jako každé září velmi náročné, každý víkend nějaké vinobraní s naší nějakou účastí. Máme za sebou i náročné a snad úspěšné Setkání lidových muzik 2023 v Praze. Trochu později čekáme pravidelné hody, letos spojené se setkáním s našimi bratrskými krúžkaři z Brna, Bratislavy (a Skalice). Pak budou Vánoce, na dohled Moravský ples v dubnu 2024. A mezitím v březnu 2024 v novém termínu dlouho postrádaná výstava vín s koštem a zábavou s muzikou, chasou atd. Takže se vrací pravidelnost v tradičních aktivitách MS i celého Krúžku, což je jistě žádoucí i nadějně.

KOMU JEŠTĚ DÍK

Poděkujeme jako vždycky všem, co nás podporují, naší muzice, chase, dívčímu sboru, panu starostovi SKP i jeho ctihodnému výboru, členům SKP i dalším příznivcům, co nás občas pochválí. A našim partnerkám a rodinám, že nám to trpí.

JOŽKA ŠENK

Nový stárek

Jan Šimek

Folklor a včely jsou koníčky, které do mého života přinášejí radost a potěšení již téměř deset let. Objevily se skoro zároveň a těžko posoudit, která z těchto činností vzbudila u rodiny a přátel mě jakožto roditelého Pražáka původem z panelového Jižního Města

větší podiv. Včelaření asi bylo pochopitelnější, okolí to zkrátka bralo jako další výstřednost tichého historika, který se profesně zabývá roztočivými tématy z dějin školství a mezi jeho záliby patří putování krajinou či pobyt v divočině karpatských pralesů – k přírodě a živým tvorům jsem vždy nějaký vztah měl. Proč ale pro krindáčka ten folklór? Pobavený údiv, se kterým bývala tato otázka vyslovována, nepatřil ani tak místu narození (ostatně jak vidíme na příkladu našeho Křížku, řada folkloristů pochází z velkých měst včetně Prahy), ale spíše skutečnosti, že aktivní zapojení do folklorního života s sebou přirozeně nese tanec a zpěv. A jak bylo všem známo, nový folklorní učeň Honza nikdy neoplýval ani talentem muzickým, ani pohybovým. Tón, se kterým byla ona otázka „proč“ vyslovována,

v sobě tedy skrýval nevyslovený dovětek: Proč se chceš věnovat něčemu, co neumíš a pro co nemáš vlohy, proč chceš mařit čas něčím, co ti nejde a nikdy nepůjde?

Odpověď jsem vždy zůstal dlužen a nechal tazatele, ať se ušklíbá a myslí si svoje. I kdybych se

odpovědět pokoušel, těžko bych dokázal popsat, co se to vlastně stalo v červenci 2015, kdy jsem poprvé zavítal na *Horňácké slavnosti*. Folklor jsem do té doby znal jen z nahrávek, toto bylo moje první živé setkání – a jako bych hned dostal zásah přímo do srdce. Jako by se přede mnou otevřel úplně nový svět, který jsem sice neznal, ale hned jsem jasně cítil, že chci být jeho součástí. Jenom jsem ještě nevěděl, jak na to – hudbu mám rád, ale na žádný nástroj nehraju, zpívat neumím, tancovat taky ne. Nakonec se mi ale právě tanec jevil jako nejschůdnější cesta a zapsal jsem se tedy do kurzu folklorních tanečních pořádaných Národním muzeem. Když jsem stanul na první lekci, svíral se mi žaludek. Bylo to tenkrát už skoro dvacet let, co jsem chodil na střední škole do tanečních a dobře jsem si pamatoval,

že tenkrát jsem svou bitvu prohrál – své neúspěšné pokusy na parketu jsem tehdy nesl tak těžce, že jsem nakonec do tanečních přestal chodit. Teď jsem už byl starší, odolnější a hlavně motivovaný, ale i tak mě stálo hodně úsilí, abych kurz nevzdal. Pro dospělého člověka bez jakýchkoliv pohybových zkušeností jsou i folklorní taneční velkou výzvou. Nakonec jsem ale taneční zvládnul a stanovil si výzvu další – na podzim roku 2016 jsem se poprvé přišel podívat mezi krúžkařskou chasu. Přijetí bylo velmi vlídné, ale i tak jsem měl zprvu pocit, že jsem si ukousnul příliš velké sousto a nikdy nebudu schopen nacvičit tance tak, abych se mohl přidat na veřejné vystoupení. Navíc jsem ani na zkoušky nezvládal docházet úplně pravidelně, protože jsem začal dálkově studovat včelařskou školu, což trvalo až do roku 2020. Díky vstřícnosti a nesmírné trpělivosti jak lektorů, tak celé chasy (zejména tedy tanečnic), jsem se ale nakonec naučil nejen kroky, ale i najít v tanci radost.

Dnes už si tedy snad můžu troufnout napsat, že cestu do folklorního světa a své místo v něm jsem našel. Ale to nejcennější, co jsem během svojí dlouholeté cesty našel, to nejsou správně provedené taneční kroky – to nejcennější jsou lidé, se kterými jsem se v chase a v Krúžku vůbec potkal a kteří se stali mými přáteli. Když jsem se letos rozhodnul ucházet o funkci stárka, bral jsem to jako možnost vrátit alespoň část všeho toho dobrého, co jsem díky folklóru a lidem kolem něj za poslední roky zažil. Vážím si toho, že jsem při volbě dostal důvěru a mám tak možnost podílet se na přípravě zábavy v podobě hodů, ale i pokusit se přispět k tomu, aby chasa byla vstřícným a přátelským místem pro všechny, kteří chtějí patřit do folklorního světa.

*JAN ŠIMEK
stárek pro období 2023/2024*

*Redakční poznámka:
Staronovou stárkou je Magda Vachunová,
jejíž představení je v článku Naši stárci.*

39. Setkání lidových muzik

Když se řekne „jdeš na Muziky?“, je každému folkloristovi pobývajícímu v Praze jasné, oč jde. Setkání lidových muzik. Festival tohoto druhu

v Praze nejstarší. V sobotu 21. října jsme se setkali už po třicáté deváté. Příští rok nás tedy čeká Setkání jubilejní. Ovšem, pojďme vzpomenout na letošek.

Podruhé jsme se potkali ve vršovickém Vzletu, bývalém sokolské kině, současném multižánrovém prostoru. Osobně jsem ráda, že se nám podařily oba poslední ročníky Setkání přenést právě tam. Více méně centrum, neda-leko metra, prostor známý v pražských luzích i hájích, díky více jak stoleté tradici a zároveň modernímu přístupu: ideální vyvážení toho, co s novým organizačním týmem – Martinem a Peťou Molčanovými – hledáme pro Setkání lidových muzik. Neustále připomínat, že lidová písnička v sobě nese jak to tradiční, tak to aktuální a umí si najít posluchače i interprety od těch, kteří právě začali mluvit, až po ty nejstarší. Stejným způsobem se také snažíme stavět program: nezapomínat

na ostrřílené matadory pražské folklorní scény, ale vždycky představit někoho nového, mladého, méně známého.

Letos na Setkání lidových muzik vystoupili Slovácký krúžek v Praze se svými sólisty, mužským sborem a Zpěvulkami, (dříve) dětská lidová muzika Hájiček, dívčí sbor Lada s muzikou, muzika Jara, která se na prkna Setkání muzik vrátila po letech, stejně tak jako Malá česká muzika Jiřího Pospíšila a jako příspěvek ze strany dětského folklorního souboru Kytice. Ti všich-

ni měli za úkol představit některého ze sběratelů lidových písní z kraje, který je jim folklorně blízký. Celé Setkání se totiž neslo v duchu připomínky 150. narození Jana Nepomuka Poláška, skladatele, sběratele lidových písní, a především, společně s Arnoštem Kubešou, autora několika dělů *Vataskýchpěsniček*, zpěvníku založeného na sběrech právě z Poláškovy kraje. Slovácký krúžek skrze hornácké sedlácké

představil Jarka Miškeříka, Kytice, Malá česká muzika a muzika Jara shodně zvolila Karla Jaromíra Erbena (v případě Jara ještě v kombinaci se sběry Čenka Holase), dívčí sbor Lada se věnoval sběrateli z Kopanic – Jožovi Černíkovi a Kytice pojala své vystoupení jako setkání sběratelů Poláška a Karla Weise. Pokud se vám zdá, že mezi tím vším chybí hudební představení Poláška, nezoufejte, nechyběl ani ten. Písničkami z Valašska otevřela celý program pořadající CM Trnka, kde jsme si zahráli všichni tři – Martin, Peťa i já. Tradičně následoval galakoncert, o který se letos postarala hradištská cimbalová muzika Harafica a myslím, že to stálo za to. Po ní už následovala tradiční kasací lidová zábava a i ta se, myslím, tradičně vydařila.

Za výborným zvukem stála brněnská firma Rosound a my na ně nedáme dopustit – oba zvukaři aktivní muzikanti, jeden

bývalý folklorista, druhý aktivní varhaník. S takovou oporou v zádech to vpravdě znělo všem.

Rádi bychom poděkovali za to, že na 39. ročník Setkání lidových muzik dorazilo zase o fous více diváků, než v loni a muziky byly zase o fous připravenější a profesionálnější v dodržení stanoveného tématu, časech, kdy mají nastoupit a našich prosbách o to, co dodržet. V případě diváků nám tato skutečnost pro rok další mírně přidělavá starost „abychom se vešli“, v případě muzik naopak dovoluje před festivalem samotným zase o něco klidněji spát.

Těšíme se na všechny muzikanty, zpěváky i diváky při 40. jubilejním Setkání lidových muzik. A už teď můžu prozradit, že jeho termín si vzájemně nadělíme jako vánoční či novoroční dárek.

*Za organizační tým SLM
ANIČKA JAGOŠOVÁ*

Jak se nosívali indá vlasy

Na našem Slovácku Klvaňa Kyjov 1934

112. 2. Jak se nosívali indá vlasi.

Vypravovala Frant. Kolaiová, nar. r. 1855 ve Vlk., zapsal jsem sám (1909).

Indová nosívali fšeko dlúhí vlasi, né enom jak fčíl nekerí tí staří. Fšeko, aj kluci a pacholci a ženáci, fšecí. To si v nedělu pěkne přehodíl halénku přez ramena, namastíl vlasi a učasál a už bíl nastrójení. A diš potom po nedeli lebo po svátku pán rector — tenkra zme říkali rector — diš teda ten pán rector nekerímu temu klučiskovi vitáhál za vlasi, tož mňél celú ruku o_teho masního. Ten plůl a nadávál a klukovi třebaz ešče chitl tú hlavisko a bác_ňú, drc_ňú o stolicu. A potom si vitáhl šnuptichl a pucováł se a plůl a plůl.

Ná vidíte, tak to přestalo, aňi nevím jak. A indá, co to bílo smíchu, diž nekerí ten chlapčisko nemňél dlúhí vlasi! To ím nadávali olebanců, hołomků, že mají hlavu ja_koleno, že sú jag židí, a đivno-ináž ím nadávali.

Ale pěkní to bílo! Diž_ňél negdo takoví pěkní vlasi, jak třebaz Domin Ingr, ten mňél dicki tu, na slechách, takoví pěkní gučki, f prostřetku pěkní pútec, a takoví tlustí a červení a pěkne nastrójení, to už ho dicki tá šalamúnka tak přistrójiła. A nebíl se ňigdi. Enom dicki stál a učuřováł se a tú hubu mňél jag đecko. Enom jednu sem ho viděla dozlobid a uderid na tabuľu (t. j. na stůl před muzikanty v hostinci), to bílo skrz jakísi přespoľňáki lebo skrz Morese, co se dicki tag bijávali, už aňi nevím, ale vím, že se dozlobíl a uderíl na tabuľu.

(Ale nezapomínejme na ty vlasy!).

Ja, tí vlasi. No toš, co tí vlasi? Šag u_sem to řekla. Nejpěknejší bíli vlasi takoví kudrnatí, jag má třebas kelčanskí Ondrúšeg lebo aj skoronskí Vašíčeg mňél pěkní vlasi, starí starosta. Lebo Mrázi skoronščí, šak ten jeden už je neboščík, tí mňeli taki velice pěkní kudrnatí vlasi.

A jak to fšeko přestává! Třebas ten Valenta u kostěla. Takoví, takoví »patrijarcha«, já se_mislela, že ten si ňigdi nedá načisto ostřihad vlasi, a ono: prej se jaksi sadíl v hospode, já nevím, jak to bílo, ale vlasi důle. A Ondrúšek, ale temu se neđivím, ten je hođně mlačí.

Jubilantka Josefka

Jak víte Josefka Jordánová oslavila 80. narozeniny. Kde se ty roky vzaly? Pár slov o ní, i když ji všichni dobře znáte. Pochází z Dolních Bojanovic – obce, kde dosud žijí lidové tradice, ostatně jako v celé oblasti Slovácka. V jejím mládí se tady chodilo v krojích – sukně, jupka, zástěra, šátek a dlouhé copy – ty bylo třeba k upletení „zahrádky“ k složitému účesu k „rožkám“. Její mamka byla lidová maléřka. Malovala šátky, mašle. Od ní se naučila malovat. Dnes tuto dovednost uplatňuje hlavně jako maléřka kraslic.

Josefka celý život pracovala v nábytkářském oboru. Kvalifikaci získala na

průmyslovce v Hranicích na Moravě. Měla toto povolání ráda. Díky němu se dostala s Družstvem výtvarného řemesla k velmi zajímavým zakázkám – měla na starosti interiéry Národního divadla, Lichtenštejnského paláce, Úřadu vlády, Stavovského divadla, hotelu Praha. Na těchto pracovištích se setkala se zajímavými lidmi, architektky a staviteli, čehož si velmi vážila.

V osobním životě bylo dost těžké. Měli tři děti, s manželem se nakonec rozešla (Chvála Bohu, byl to nesnesitelný puntičkář) a zůstala sama. Hned toho využila – přišla do Slováckého krúžku, začala cestovat a věnovat se aktivitám, které se jí líbí a nikdo jí teď do toho nemluví. Je celkem spokojená, i když se i v tom „šťastném stáří“ musí dost ohánět, ale ona to zvládne.

LIDKA PRUDÍKOVÁ

Redakční poznámka: Vzpomínka od kamarádky je úžasná, ale redakce má za to, že nebylo řečeno vše podstatné. Josefka totiž léta patří mezi ty nejobětavější Krúžkaře. Najdete ji vždy tam, kde je potřeba. V pokladně, při předávání pronajatých prostor po skončených besedách apod. Bez jí vytvořených pozdravení si nelze představit zdravice se spřátelenými Krúžky – nakonec, kdo z nás starších takové, jí vytvořené, nevlastní? S přáním pevného zdraví, pohody a filmových rolí se připojuje i redakce Vědomosti.

Naši jubilanti

V průběhu roku 2023 jubilovali (60 a více let). Někteří slavili spolu, někteří ne.

Pozdravení a přání všeho dobrého zpětně: 95leté A. ŠISLEROVÉ.

90níkoví V. ZLÁMALOVI. 85 oslavili: V. DOSTÁLOVÁ, D. MACHÁČEK.

80 let: M. KUČERKA, M. CILÍNKOVÁ, M. GEĚ, V. MANSFELD, V. ŠRÁMKOVÁ, DON SPARLING, M. KŘEPELKOVÁ, A. CHRISTIANOVÁ, J. JORDANOVÁ.

75 let: A. KOTÁSKOVÁ, P. ŠTĚPÁNEK, B. RŮŽIČKOVÁ. 70 LET: T. KROFTA, M. KROFTOVÁ. 65 let: J. HOBSTOVÁ, J. ŘÍHOVÁ.

JUBILANTI PROSINEC 2023 – LEDEN 2025

PROSINEC 2023

Panáček Richard 55

ČERVEN

Šilarová Bohumila 80

Štěpánek Václav 65

ŘÍJEN

Fajkus Petr 80

Houska Antoní 75

Zemanová Kayoko 55

LEDEN 2024

Lucká Alena 55

Eliášek Karel 80

ČERVENEC

Dříněk Vladimír 95

Bouřa Evžen 75

Radová Magda 95

LISTOPAD

Macháčková Jitka 85

Mansfeldová Marie 80

BŘEZEN

Reňák Václav 75

Sobíšek Radek 60

Kroulíková Kateřina 50

Votruba Adam 50

SRPEN

Štěpánek Josef 85

Charuza Jan 80

Havlík Karel 80

PROSINEC

Vogničová Anna 70

Hubálková Věra 65

DUBEN

Marková Eliška 90

ZÁŘÍ

Kristová Zdena 80

Skuhravý František 75

Konečný Mirek 70

LEDEN 2025

Bělanský Vladimír 80

Rajtoral Jindřich 75

KVĚTEN

Skála Zdeněk 60

Jubilantům upřímně blahopřejeme.

Poznámka: Tento přehled je sestaven podle ne zcela spolehlivých podkladů. Za případné chyby se redakce omlouvá a vyzývá všechny členy, aby své údaje porovnali a případně doplnili na některé z besed Krůžku. Děkujeme za pochopení.

Čo je nové v bratislavskom krúžku

Od začiatku roka 2023 sme začali v krúžku konečne fungovať ako pred kovidom. Najskôr to bolo prvé stretnutie pri muzike 10.1., kde sme predávali miestenky na 29. krajanský fašiangový večierok. Ešte pred ním sme 14.1. boli na posezení pri cimbale v Skalici na pozvanie nového vedenia mesta na čele s novou pani primátorkou Luptákovou.

Ples sa konal 4.2. v Spoločenskom dome v Záhorskej Bystrici za peknej účasti – vyše 180 ľudí. Privítali sme vzácných hostí z brnenského krúžku, Kunovic a Skalice. Ples sa vydaril po všetkých stránkach. Recipročne nás pozvali kamaráti z Kunovic na fašiangy, ktorých sa zúčastnilo 10 krúžkarov. Čas pre nás si našiel aj starosta mesta pán Vardan. Vlado Slavík svojou harmonikou v „Pamätkovém domku“ prispel k veselej fašiangovej nálade.

Prvou verejnou akciou krúžku bolo tradičné vystúpenie 28. 2. pre Klub občanů České republiky v Bratislave v spoločenskej miestnosti združenia Devín – Valčík na Podkolíbskej ulici. Program si prišiel pozrieť aj nový veľvyslanec ČR na Slovensku pán Rudolf Jindrák. Program

pesničiek sme prispôbili regiónom, ktorý dopĺňal predstavovanie krojov v našom krúžku. Zároveň sme veľkým živió oslávili 90-tiny nášho dlhoročného krúžkara, stárka a muzikanta Vlada Petratura.

Od marca sme začali s pravidelnými nácvikmi pásma vinárskych piesní

na plánované vystúpenia krúžku v tomto roku. V sobotu 15.4. sme sa trinásti zúčastnili moravského plesu, ktorý pripravil Slovácký krúžek Praha na Žofíne.

Na pozvanie vinárov z Chorvátskeho Grobu sme sa opäť po štyroch rokoch zúčastnili sviätenu vinohradov pri príležitosti sviatku sv. Urbana 28.5. Tentoraz to bolo aj s kompletnou muzikou a bohatou účasťou krojovaných spevákov. V dňoch 23. – 25. 6. sme vystúpili na Medzinárodnom folklórnom festivale v Strážnici v skanzene v piatok a v nedeľu v programe „Ve sklepe a pod viechou“ s programom pesničiek o víne a vinohradoch. Na ďalších stanovištiach svoj program predvážali kamaráti z pražského a brnenského krúžku a Kúcané. V sobotu sa časť krojovaných zúčastnila slávnostného sprievodu mestom a predstavila sa aj na pódiu na námestí.

Aj počas prázdnin sme sa pripravovali na ďalšie vystúpenia, v ktorých doznievala oslava našej storočnice z minulého roka. Vďaka pomoci Kunovjanov sme dostali pozvanie do programu v rámci Dní slovenskej kultúry v Luhačovicích vo štvrtok 31.8. Na druhý deň sme si pozreli pamätihodnosti kúpeľov najmä s dôrazom na stavebné pamiatky, ktoré tu vytvoril náš druhý richtár arch. Dušan Jurkovič. Na septembrovom stretnutí pri muzike 12.9. sme blahoželali pani Helene Jurasovovej – Blahovej k jej významnému životnému jubileu 90 rokov.

Po dvoch rokoch sme sa opäť zúčastnili Medzinárodného krajanského festivalu v Prahe v dňoch 22. – 24.9. Pripravený program sme spolu so 4 ukrajinskými súbormi predviedli v sobotu 23.9.

v Malostranskej besede a v nedeľu 24.9. tradične v Dolných Chabroch.

Tento rok nás čaká ešte jedno vystúpenie v rámci programu Slovácko na Slovensku 13.11. v Kamel klube v Karlovej Vsi. Tešíme sa na stretnutie krúžkov v Prahe, ktoré organizujú 25.11. kamaráti z pražského krúžku a novembrové a decembrové stretnutie pri muzike.

Takže len z tohoto stručného popisu je jasné, že tento rok je bohatý na akcie a predovšetkým vystúpenia muziky a krojovaných spevákov a tanečníkov za čo je treba všetkým poďakovať. Roky nám však pribúdajú a partia účinkujúcich sa veľmi nemení...

VLADO ČULEN
richtár Slováckého krúžku
a Skaličanů v Bratislave

Sto let SIK Bratislava a Skaličanů – to se děly věci

Na termín 12. listopadu 2022 se rozhodli kamarádi z Bratislavy připravit svoji oslavu stého výročí do Záhorské Bystrice – městské části Bratislavy. Nešťastnější termín se jim snad nemohlo podařit nalézt. Jak chasa našeho, tak brněnského SIK měla na tento termín z jejich pohledu hromadnou neodkladnou akci, takže Setkání krúžků bylo tentokrát bez omladiny. Účast těch přerostlých limitovala i skutečnost, že šlo o termín svatomartinský spojený s oslavami mladého

vína. I proto nás v osm hodin z Opatova odjíždělo jen 22. Cesta proběhla klidně v obvyklém formátu přebíjení se jednotlivých účastníků navzájem v tom, kdo nabídne ostatním zajímavější krmí nebo tekutinu. Ač si byl redukován mužský sbor (4) vědom skutečnosti, že se po něm bude chtít vystoupení před náročným publikem, spokojilo se toto torzo s jediným přezpíváním „*u autobusu dohodnutého repertoáru*“ za Brnem. Ochota muzikantů Romana Jagoše a Milana Červenky

(Fanči) se přidat přispěla k částečnému uklidnění, že na pódiu nebudeme vypadat jako úplní sirotci.

Do vyzdobeného kulturního domu jsme přijeli s plánovanou časovou rezervou. Čas do začátku slavnosti jsme využili k převlečení do krojů a slavnostního (nekrojovaní) zejména pak k přivítání se se známými i neznámými účastníky slávy.

Hostitelé oslavu pojali jako exkurzi svojí historií vyjádřenou ke každému ze tří historických bloků ve formátu průvodních slov provázených hromadnými tanečními, pěveckými a scénickými vystoupeními de facto všech až čtyřiceti účinkujících krojovaných krůžkařek a krůžkařů. Na závěr každého bloku byl prostor pro zdravice hostů. Bylo se načít dívat – a s čím/kým se porovnávat, případně inspirovat. Mimo jiné - nestárnoucí 90letý Vlado Petratur odehrál se svou harmonikou celé představení a nadchl nás svým pěveckým výstupem, za který sklidil zasloužené ovace ve stoje. Vzpomínku

na legendárního Samko Dudíka, který v Krůžku působil, dokreslila jeho ciframi krůžková CM vedená pro tento případ jeho vnukem a pravnukem (housle, zpěv i mluvené slovo).

Zajímavá a poučná byla celá čtyřhodinová prezentace. Pro nás speciálně to byli zejména zástupci Záhorí, ať již MS Lozornané, CM Skaličan (hráli i po skončení programu k poslechu i trochu k tanci) a další, jejichž názvy jsem

si nezapamatoval. Svůj vysoký standard potvrdily oba improvizované sbory brněnského SIK, ve kterých se předvedli starostové: současný i emeritní. Nadchli kamarádi z Kunovic – výrazným čistým zpěvem i nádhernými kroji. Podobných vystoupení a pěkných vinšů byla celá řada, k mnohým z nich se osazenstvo spontánně připojovalo. Naši zdravotníci s předání dárků a několika písní a capella končil druhý blok programu. Stoly začaly být připravovány na večeři, rostl neklid a tak jsme se obávali, že nám nebude věnována pozornost. Skutečnost, že se sál vmžiku po prvních slovech uklidnil, pozorně sledoval sdělované i náš pěvecký projev opravňuje tvrdit, že jsme se neztratili, za což patří dík, především Tondovi Houskovi, který nás zbylých pět (Sameš, Kučerka, Jagoš, Vognič, Červenka) k výkonu vytáhl.

Program pokračoval videoprojekcí s fotografiemi i šoty z činnosti SIK i v průběhu večeře podávané na sále.

Po skončení náplně třetího bloku se začaly dít věci. Na pódiu i pod ním se děkovalo zasloužilým. Nakonec přišli na pódium manželé Fajkusovi. Navzájem si poděkovali za společný plodný život a podporu včetně téměř 25 let vedení SIK Petrem Fajkusem. Vtom to přišlo: Richtár ohlásil svoji rezignaci. Hned sám ustanovil do funkce richtára dosavadního stárka a současně podrichtára Vlado Čulena a předal mu richtárské právo. Oficiální část programu ukončili Spejbl s Hurvínkem.

To, že nám pozorní hostitelé trvale podstrojovali pamlsky i vínem je asi zbytečné vzpomínat. Pozorní hostitelé pamatovali i na to, aby každému z účastníků vedle vzpomínek zůstal i věčný suvenýr. Byly

dva vpodobě krásné skleničky a zdobené dřevěné podložky pod ni. Využili jsme též příležitosti, že jsme se zde setkali v pěti současní i emeritní starostové/richtáři SIK a tuto skutečnost stvrdili společnou fotografií.

Besedou u muziky charakteristickou převážně sborovým i skupinovým zpěvem a občas i nějakým tanečkem jsme naplnili vymezený čas a po půlnoci vyrazili obdarováni koláčky a vínem na cestu k domovu. Do pražské husté mlhy jsme přijeli zrovna k rozjezdu metra. Poděkování patří vedle hostitelům i celému osazenstvu autobusu, zejména pak těm šesti statečným, kteří náš SIK prezentovali na pódiu.

BRUNO VOGNIČ

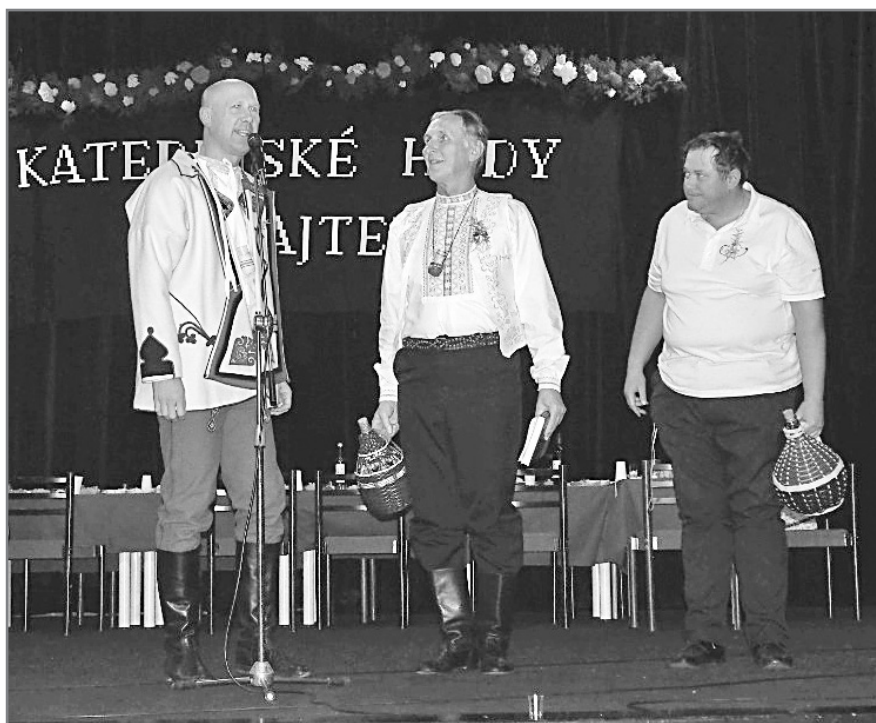
RECEPT

Medovníčky

- Suroviny:
- 18 dkg hladké mouky
 - 12 dkg cukr moučka
 - 4 dkg med
 - 1 vejce
 - 1/2 lžíce mléka
 - 1/4 lžičky jedlé sody
 - špetka skořice

Těsto je nejlépe připravit večer smícháním všech surovin. Peče se druhý den cca 5 minut při 130 °C – těsto nesmí ztmavnout !! Nakonec za horka potřít rozšlehaným vejcem.

Dobrou chuť.

Setkání SIK listopad 2023 – současní starostové a richtár SIK

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY A KNIHY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slováckem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemesla, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín
www.albertknihy.cz	Nakladatelství Albert, produkuje kvalitní knihy s folkloristickou tematikou. telefon: 721 006 248, 602 953 418
FaceBook – užitečné odkazy	Slovácký krúžek v Praze Slovácký krúžek v Brně Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě Slovácko v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze i na Slovácku) Folklor v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze)

OBSAH

str. 1 Slovo starosty

Z našich aktivit

- 2 Akce SIK v Praze
- 3 Plánované akce SIK
- 4 Činnost výboru SIK 2023
- 5 Besedy SIK 2023
- 6 Trojské vinobraní 2023
- 8 Naši stárci 2022/23 – rozhovor
- 11 Letní soustředění chasy
- 13 Hornácké hody 2022
- 14 Strážnice 2023
- 16 Běchovice o rok více 2023

Napsali nám

- 18 Slovácký rok v Kyjově 2023
- 20 Mých dvacet let s Krúžkem
- 21 Petr Kabelka

- 24 Co nového po covidu
- 27 Nový stárek Jan Šimek
- 29 Setkání lidových muzik

Po našem

- 31 Jak se nosívali indá vlasi

Společenská rubrika

- 32 Jubilantka Josefka
- 33 Naši jubilanti

Co nového u přátel

- 34 Čo je nové v bratislavskom SIK
- 35 Sto let SIK Bratislava a Skaličanů
- 38 Recept
- 39 Odkazy
- 40 Obsah

Vědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

Nad Akcizem 1032/1, 182 00 Praha 8

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející 1–2x ročně

Redakční rada: Anička Jagošová, Bruno Vognič

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, B. Vognič, R. Panáček, autoři článků, archiv Eskira,

byly využity i volně přístupné fotografie z informačních sítí

Termín uzávěrky Vědomosti č. 64 15. října 2024

Za správnost a věcnost údajů uvedených v příspěvcích odpovídají jejich autoři.

Názory obsažené v příspěvcích nemusí vyjadřovat stanoviska redakce.

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

www.kruzekskp.cz

Starosta: Petr Smetana, Nad Akcizem 1032/1, 182 00 Praha

ISSN 2571-1148

Ze života SKK

▼ Pocta M. Hudečkovi

▲ Vánoční beseda 2022

◀ Viktor Zlámal 90

▼ J. Jordánová 80

▼ J. Jilík

MFF ve Strážnici 2023

100. výročí SK Bratislava a Skaličané

- ▲ Starostové súčasní a minulé – dva chýbajú
- ◀ Predanie richtárskeho práva

V. Petratur ►

▼ Našich
šest
statečných

▲ *Letní Soustředění Nová Lhota*

◀ *Noví stárci 2023–2024 M. Vachunová – J. Šimek*

▲ *Trója 2023*

◀ *M. Greé 80*

▼ *Hody 2022*

